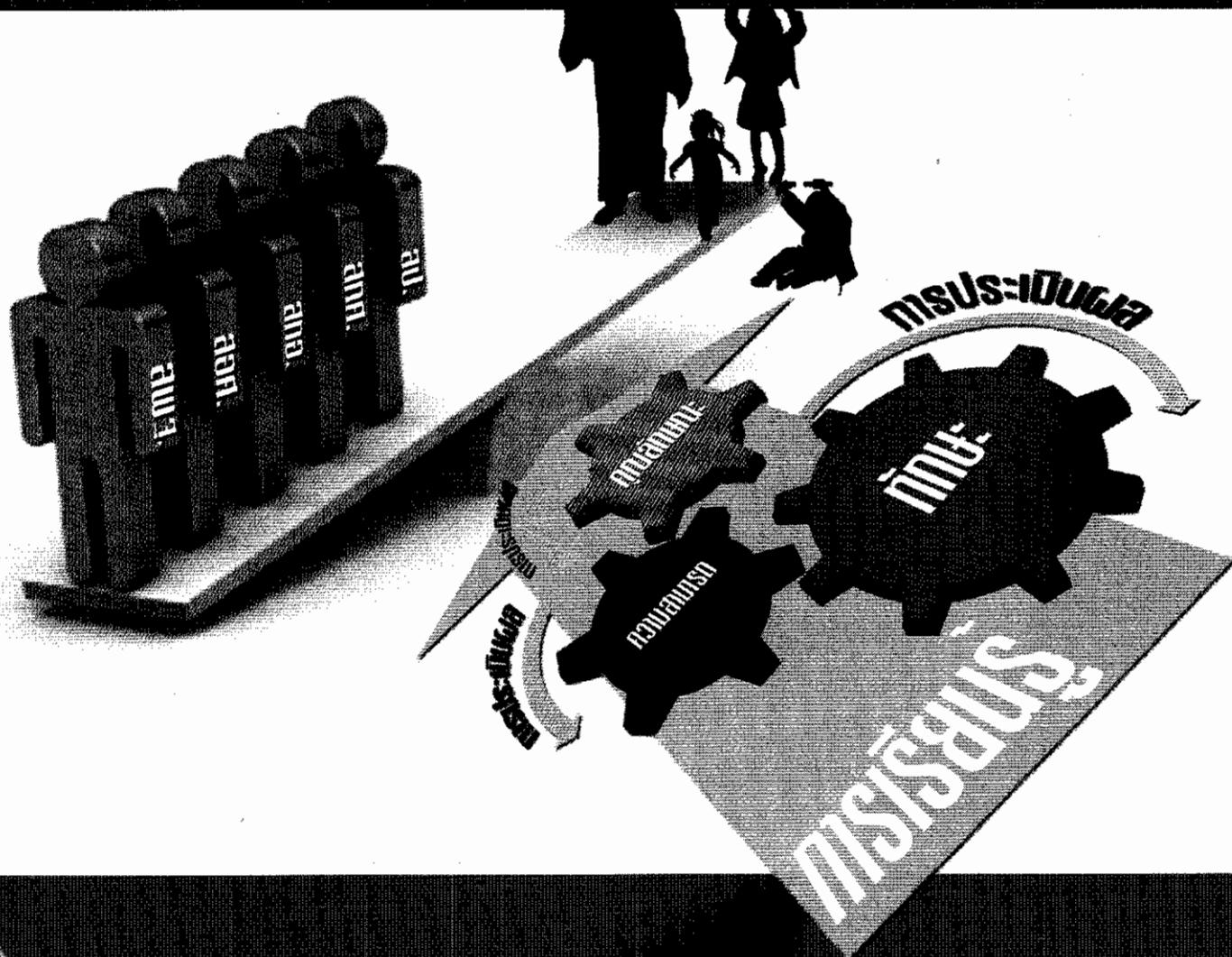

แนวการดำเนินการ
การพัฒนาพ่อเรียนสู่การบูรณาการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ความเป็นมา และความสำคัญ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในพัฒนาฯที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คุณภาพไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ภายในปี ๒๕๖๑ จะต้องมี การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน ๓ ประเด็นหลักคือ การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย เพื่อโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ ๔ ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครุยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ แหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

ปี ๒๕๕๙ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๙ ให้ใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๙ เป็นต้นไป โดยมุ่งหวัง ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และพัฒนาได้อย่าง เหนาะสูนไปพร้อมกันป้าหมายของอาเซียน (ASEAN) ภายในปี ๒๕๖๑ ทั้งนี้จากการศึกษาผลการ ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๙ ของโรงเรียนด้านแบบเป็นเวลา ๑ ปีการศึกษา พบว่าการพัฒนาผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะการพัฒนา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งในมิติของวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ซึ่ง ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองสู่มาตรฐานการเรียนรู้ และมีความหมายสัมภับศักยภาพที่ แท้จริงของตน

ปี ๒๕๕๙ รัฐบาลได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถ ใน การเรียนรู้ รักที่จะเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความสนุกสนาน การเรียนรู้ และมีโอกาสได้ เรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์ ประกอบสภาพปัญหาของประเทศไทยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-net NT TIMSS PISA ต่าในวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ ปัญหาด้านวิถีชีวิตร่วมกับความแตกแยก ความรุนแรง และปัญหาทุจริต ดังนั้น สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้นำนโยบาย การปฏิรูปการศึกษาในพัฒนาฯที่สอง นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลและสภาพปัญหาของการใช้ หลักสูตรฯ ที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๙ และแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติใน แนวทางเดียวกัน

ความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายด้านการศึกษาและหลักสูตร สู่จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

นโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑)

วิสัยทัศน์ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

เป้าหมาย ภายในปี ๒๕๖๑ มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

ประเด็นหลักของเป้าหมายปฏิรูปการศึกษา

๑. พัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย
๒. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
๓. ส่งเสริมนิสัติร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา

กรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

๑. พัฒนาคุณภาพคนไทยต่อไปนี้
๒. พัฒนาคุณภาพครุยุคใหม่
๓. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่
๔. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

หลักสูตรแกนกลางการศึกษา

- ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๐
- เป้าหมายหลักสูตร/คุณภาพผู้เรียน
- การจัดการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

มุ่งเน้นให้ผู้เรียน

- มีความสามารถในการเรียนรู้
- รักที่จะเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย
- สนับสนุนการเรียนรู้
- มีโอกาสได้เรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์

จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

■ ด้านความสามารถ พัฒนา และคุณลักษณะของผู้เรียน

โรงเรียนจะต้องประดิษฐ์ให้ผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถ พัฒนา และคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดเน้น

แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

■ ด้านการจัดการเรียนรู้

๑. โรงเรียนต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถ พัฒนา และคุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น พร้อมทั้งผลักดัน สร้างเสริม ให้ครุภัณฑ์สอนออกแนว และจัดการเรียนรู้ ตามความต้องการ ความสนใจ เดิมศักยภาพของผู้เรียน

๒. การจัดการเรียนรู้ที่จัดให้เข้มข้น อย่างกับวิธีชีวิต เน้นการปฏิบัติจริงทั้งใน และนอกห้องเรียน โดยจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของเวลาเรียน

๓. ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสนับสนุนกับการเรียน และเพิ่มชุมนุมความรู้ ความเข้าใจ

๔. สำรวจหาความร่วมมือจากชุมชน จัดแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นารีฯ ใน การจัดการเรียนรู้

๕. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ตลอดจนกำกับ คุ้มครอง นิเทศการจัดการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของครุ

■ ด้านการวัดและประเมินผล

ครุภักดิ์และประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามจุดเน้น ด้วย วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นการประเมินสภาพจริง ใช้ผลการประเมิน พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และรายงานคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นอย่างเป็นระบบ

ชุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

การขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ และการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่ส่อง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยให้ทุกภาคส่วนร่วมกันดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ดังนี้

ทักษะ ความสามารถ

คุณลักษณะ

ม.๔-๖

สร้างความรู้ เพื่อแก้ปัญหา
ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
ใช้ภาษาค่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
มีทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต
ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ม.๙-๓

สร้างความรู้ด้วยตนเอง
ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีทักษะการคิดขั้นสูง
ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ป.๔-๖

อ่านคล่อง เปียนคล่อง คิดเลขคล่อง
ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิต
ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ป.๙-๓

อ่านออก เปียนได้ คิดเลขเป็น
มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิต
ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

จุดเน้นความช่วงวัย

Ⓐ ผู้นั่งใน
การศึกษา และ
การทำงาน

Ⓑ อ่ายอ้าง
พอเพียง

Ⓒ ฝึกเรียนรู้

Ⓓ ฝึก

คุณลักษณะตามหลักสูตร

Ⓐ รักชาติ ศาสนา
กษatriy

Ⓑ ซื่อสัตย์สุจริต

Ⓒ มีวินัย

Ⓓ ใฝเรียนรู้

Ⓔ อยู่อย่างพอเพียง

Ⓕ ผู้นั่งในการ
ทำงาน

Ⓖ รักความเป็นไทย

Ⓗ มีจิตสาธารณะ

สาระสำคัญของจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ คุณภาพในตัวผู้เรียนที่มีความครอบคลุมในด้านความสามารถ และทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

การกำหนดจุดเน้นได้ให้ความสำคัญของทักษะจำเป็นพื้นฐานของแต่ละช่วงวัยไว้ดังนี้

๑. ความสามารถ และทักษะ

ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ เป็นช่วงที่จำเป็นต้องปฏิบัติฐานความสามารถ และทักษะ การอ่านออก เขียน ໄດ້ คิดเลขเป็น มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิต และทักษะสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ พัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นตามสารอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง มีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิต และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย

ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ บูรณาการด้วยอุดหนักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย เพิ่มเติมด้วยความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และสามารถสื่อสารได้อย่างสร้างสรรค์

ขั้nmัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ บูรณาการด้วยเนื่อง ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย เน้นเพิ่มเติมความสามารถด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ให้สามารถสื่อสารได้

๒. ด้านคุณลักษณะ

ด้านคุณลักษณะ นั่นเน้นให้ผู้เรียนทุกระดับขั้นมีความรักชาติ ศาสนา กษัตริย์ ชื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อุ่นห่วงพ่อพี่ยัง นุ่มนิ่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ และมีคุณลักษณะที่ต้องเน้นเป็นการเฉพาะในแต่ละระดับช่วงวัย ดังนี้ ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ บูรณาการเป็นผู้ให้ ขั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ใฝ่เรียนรู้ ขั้nmัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ อุ่นห่วงพ่อพี่ยัง และ ขั้nmัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ มีความมุ่นదัน ในการศึกษาและการทำงาน ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบัน คุณลักษณะเป็นสิ่งที่ต้องนำไปพัฒนาผู้เรียนในทุกชั้นปีอย่างสม่ำเสมอ โดยสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ตลอดจนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ความหมายของจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

เพื่อให้การนำจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ มีความเข้าใจชัดเจน ตรงกัน จึงมีการกำหนดความหมายดังนี้

ด้านความสามารถ และทักษะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓

๑. อ่านออกหมายถึง ความสามารถในการรับรู้ความหมายจากตัวอักษร ประโยชน์ เรื่องราว ในสิ่งพิมพ์หรือในหนังสืออย่างมีความหมาย

๒. เขียนได้ หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำศัพท์ภาษาไทยได้ตามระดับชั้น ที่ตนศึกษา และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

๓. คิดเลขเป็น หมายถึง มีวิธีการคิด ได้หลากหลายแบบ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

๔. ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกถึงพฤติกรรม ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่มย่อย คือ

กลุ่มที่ ๑ ทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน ทักษะการพูด ทักษะการเขียน

กลุ่มที่ ๒ ทักษะการคิดที่เป็นแกน เช่น ทักษะการสังเกต ทักษะการจัดกลุ่ม ทักษะ การรับร่วมข้อมูล ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการเปรียบเทียบ

๕. ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการปรับตัว และมีพฤติกรรมไปในทิศทาง เดียว กันที่ถูกต้อง ในการที่จะเพิ่มพูนกับสิ่งที่ท้าทายค้าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

๖. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย หมายถึง ทักษะในการรับส่งสารอัน ได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ได้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัย ที่ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันใน สังคม ได้อย่างราบรื่น เหมาะสม และเกิดประโยชน์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖

๑. อ่านคล่องหมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเสียง ได้อย่าง流利 ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์การอ่าน อ่านแล้วจับใจความของเรื่องที่อ่านได้

๒. เขียนคล่องหมายถึง ความสามารถในการเขียนหนังสือ ได้ถูกต้อง รวดเร็ว และ เรียนรู้ด้วยตนเอง

๓. คิดเลขคล่อง หมายถึง ความสามารถในการคิดหาคำตอบ ได้รวดเร็ว และถูกต้อง

๔. ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกถึงพฤติกรรม ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่มย่อย คือ

กลุ่มที่ ๑ ทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน ทักษะ การพูด ทักษะการเขียน

กลุ่มที่ ๒ ทักษะการคิดที่เป็นแกน เช่น ทักษะการตั้งค่าตาม ทักษะการให้เหตุผล ทักษะการเปลี่ยนความ ทักษะการดีความ ทักษะการสรุปอ้างอิง ทักษะการนำความรู้ไปใช้

๕. ทักษะชีวิตหมายถึง ความสามารถในการปรับตัว และมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องในการที่จะเผชิญกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

๖. ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์คุณช่วงวัย นายดึง ความสามารถในการรับและส่งสาร อันได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ได้เหมาะสมตามช่วงวัย ที่ทำให้สามารถอ่ายร่วงกันในสังคม ได้อย่างราบรื่น เหนาะสนใจ และเกิดประโยชน์

ขั้นแม่ยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

๑. การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นายดึง ใช้วิธีการ กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้คำแนะนำ แนะนำความรู้ที่ได้นำวิเคราะห์ และสังเคราะห์ด้วยตนเอง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านการศึกษาต่อ และการดำรงชีวิต

๒. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ นายดึง ความสามารถในการนำแนวคิด หลักการ เทคนิคความรู้ วิธีการ กระบวนการทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ของงาน และสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

๓. ทักษะการคิดขั้นสูง นายดึง ทักษะการคิดขั้นสูง คือทักษะการสื่อสารหมาย และทักษะการคิดที่เป็นแบบหลาย ทักษะในแต่ละขั้นตอน ทักษะการคิดขั้นสูงจะพัฒนาได้ด้วยเมื่อมีการ พัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐานจนเกิดความชำนาญ ทักษะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วยทักษะชี้เชิง ที่สำคัญ เช่น ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการประเมิน ทักษะการสรุปลงความเห็น ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

๔. ทักษะชีวิต นายดึง ความสามารถในการปรับตัว และพฤติกรรม ไปในทิศทางที่ถูกต้องในการที่จะเผชิญกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

๕. การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์คุณช่วงวัย นายดึง ทักษะในการรับ และส่งสาร อันได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ได้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัย ที่สามารถอ่ายร่วงกันในสังคม ได้อย่างราบรื่น เหนาะสนใจ และเกิดประโยชน์

ขั้นแม่ยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

๑. แสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อการแก้ปัญหา นายดึง ใช้วิธีการ กระบวนการแสวงหาความรู้ไปศึกษาด้วยตนเอง และนำความรู้ที่ได้นำวิเคราะห์ และสังเคราะห์ด้วยตนเอง เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านการศึกษาต่อ และการดำรงชีวิต

๒. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ นายดึง ความสามารถในการนำแนวความคิด หลักการ เทคนิค ความรู้ วิธีการ กระบวนการทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน

๓. ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) หมายถึง ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และ การเขียน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรับสาร และส่งสาร ได้ตรงความหมาย คล่องแคล่ว อุยกต้อง ชัดเจน

๔. ทักษะการคิดขั้นสูง หมายถึง ทักษะการคิดซึ่งต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมาย และทักษะการคิดที่เป็นแกนหลัก ๆ ทักษะในแต่ละขั้นตอน ทักษะการคิดขั้นสูงจะ พัฒนาได้ก็ต่อเมื่อมีการพัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน จนเกิดความชำนาญ ทักษะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ ที่สำคัญ เช่น ทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

๕. ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวและมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ ถูกต้องในการที่จะเพชริญกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ เตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

๖. การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์คือ ช่วงวัย หมายถึง ความสามารถในการรับ และ ส่งสาร อันได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนที่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างราบรื่น หนาแน่น และเกิดประโยชน์

๒. คุณลักษณะ

คุณลักษณะที่ดีที่สุดของบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ดีคือ คุณลักษณะที่พัฒนาขึ้น ให้กับ กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกชั้นเรียน ๒๕๕๙ (ระดับ ป.๑ – ม.๖) ได้แก่

(๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดี ของชาติ กระไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา มีความรักในศาสนา และเคารพเกิดทุนสถาบัน พระมหากษัตริย์

(๒) ซื่อสัตย์ สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการซื่อมั่นในความถูกต้อง ประพฤติความเป็นจริงคือตนเองและผู้อื่น ทั้งภายใน ใจ

(๓) มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการซื่อมั่นในข้อตกลง กฎหมาย และ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

(๔) ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพิ่รพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

(๕) อุ่นหัวใจ พ่อเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการคำนึงเชิงบวก ใจ ของบุคคล รับรอง มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคม ได้อย่าง มีความสุข

(๖) ผู้นำในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบ ในการทำหน้าที่การงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

(๗) รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เน้นคุณค่า ร่วม อนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการ สื่อสาร ได้อย่างถูกต้องและหนาแน่น

๔) มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจกระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

จุดเน้นด้านคุณลักษณะนิสัยสำหรับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย

๑. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ไฟเดือนรุ่ง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความมีเหตุผล รู้จักแยกแยะถูกและผิด เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างทางความคิดของผู้อื่น

๒. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ไฟเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน สร้างหัวใจรู้จักแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

๓. ระดับชั้นม.๑ - ม.๓ อุ่นรักยั่งพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการคำนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออุ่นรักในสังคม ได้อย่างมีความสุข

๔. ระดับชั้นม.๔ - ม.๖ มุ่งมั่นในการศึกษาและการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการศึกษาและการทำงาน ทำหน้าที่การงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

ตอนที่ ๒ การนำจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่การปฏิบัติ

การนำจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม และจัดการศึกษาแต่ละระดับ ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน

กระทรวงศึกษาธิการ

๑. ประกาศจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นนโยบายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑)
๒. ให้นโยบายกับทุกหน่วยงานที่จัดและส่งเสริมการจัดการศึกษา
๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม
๔. ประชาสัมพันธ์ผลักดันอย่างต่อเนื่อง
๕. กำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นระยะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. จัดทำอุปกรณ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น
๒. จัดทำคำอธิบายระดับความสามารถของผู้เรียนตามจุดเน้น
๓. สร้างความรู้ความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. จัดทำสื่อที่หลากหลายเพื่อกระตุ้น ผลักดันให้เกิดการปฏิบัติที่ดีในระดับโรงเรียน ห้องเรียน
๕. ใช้กระบวนการวิจัยในการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/นักยุทธศาสตร์

๑. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศผู้เรียนตามจุดเน้นรายบุคคล รายโรงเรียน
๒. จัดทำแผนพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นระดับเขตพื้นที่การศึกษาและส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำ แผนพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น
๓. ส่งเสริม สนับสนุนระบบประกันคุณภาพที่จะช่วยให้สถานศึกษาดำเนินการตามจุดเน้น
๔. จัดทำแผนและใช้กระบวนการวิจัยในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลที่คล่องตัวและต่อเนื่อง
๕. สร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๖. จัดทำรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียนและโรงเรียนตามจุดเน้น

สถานศึกษา

๑. จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน ห้องเรียน โรงเรียนตามจุดเน้นเป็นรายบุคคลอย่างเพียงพอ
๒. ใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น
๓. ศึกษาริบบที่นิและนอกโรงเรียนเพื่อจัดทำแหล่งเรียนรู้
๔. ปรับตารางเรียนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้อื้อค่าการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น

๕. ให้ความสำคัญกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
๖. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและนอกห้องเรียน
๗. ใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ในการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนตามสภาพจริง เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๘. ใช้กระบวนการวิจัยในการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้
๙. จัดทำรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียนตามจุดเน้นทุกภาคเรียนเพื่อนำไปวางแผนพัฒนา และรายงานต่อสาธารณชน

คัวชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

๑. มีข้อมูลนักเรียนรายบุคคลของทุกโรงเรียนในสังกัด
๒. มีแผนพัฒนาผู้เรียนของทุกโรงเรียนในสังกัด
๓. มีโรงเรียนนำร่องการนำจุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
๔. มีระบบการนิเทศ ติดตาม กำกับ สนับสนุน ช่วยเหลือการนำจุดเน้นสู่การปฏิบัติในโรงเรียน
๕. มีการขับเคลื่อนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกโรงเรียน
๖. มีรายงานผลการดำเนินงานตามจุดเน้น

ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๑. มีกระบวนการวิจัยและพัฒนาการดำเนินงานตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของทุกโรงเรียน ในสังกัด
๒. มีเครื่องข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๓. มีระบบการนิเทศ ติดตาม สนับสนุนช่วยเหลือ การนำจุดเน้นสู่การปฏิบัติในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
๔. มีรายงานผลการดำเนินงานตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของทุกโรงเรียนในสังกัด

ปีการศึกษา ๒๕๕๕

๑. มีระบบการตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัด
๒. มีการขยายเครือข่ายเพื่อเผยแพร่วัสดุการสอนการดำเนินงานตามจุดเน้นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๓. มีระบบการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน ช่วยเหลือ การนำจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่การปฏิบัติ ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
๔. มีรายงานการวิจัยจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/การมัธยมศึกษา

ระดับโรงเรียน

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

ระยะที่ ๑ เริ่มต้นค้นวิเคราะห์ (ภาคเรียนที่ ๑)

๑. มีข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล ครบถ้วน พร้อมใช้
๒. มีแผนพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นที่ชัดเจน ปฏิบัติได้
๓. มีฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพียงพอ
๔. มีตารางเรียนที่ชัดเจนตามจุดเน้น
๕. มีกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน สัดส่วนเวลาเรียน ๑๐:๓๐
๖. มีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ครอบคลุมตามจุดเน้น

ปีการศึกษา ๒๕๕๔

ระยะที่ ๒ บ่มเพาะประสบการณ์ (ภาคเรียนที่ ๑)

๑. ผู้เรียนได้สำรวจ สืบค้น ทำโครงการ โครงการ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน
๒. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างคุ้มค่า
๓. บรรยายถ้าอ้อค้อการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน
๔. ทุนหนี้เข้าใจ ร่วมมือ สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้
๕. ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้/สื่อ อ่ายอิงมีประสิทธิภาพ
๖. มีการนำผลการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นมาແລກเป็นเรียนรู้

ระยะที่ ๓ สถานศักดิ์ความรู้ (ภาคเรียนที่ ๒)

๑. มีการนำผลการແລກเป็นเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน มีผลการวิจัยและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
๒. มีรายงานผลความก้าวหน้าในการพัฒนาผู้เรียน
๓. มีการสร้างเครือข่าย/ແລກเป็นเรียนรู้

ปีการศึกษา ๒๕๕๕

ระยะที่ ๔ นำสู่วิถีคุณภาพ (ภาคเรียนที่ ๑)

๑. มีนวัตกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น
๒. มีนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้น
๓. มีเครื่องมือวัด/ประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพ
๔. มีการเผยแพร่การวิจัยและผลการพัฒนาผู้เรียน

ระยะที่ ๕ มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ (ภาคเรียนที่ ๒)

๑. ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะตามจุดเน้น
๒. มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่
๓. ครูเป็นครูมืออาชีพ
๔. โรงเรียนมีการจัดการความรู้
๕. มีเครื่องข่ายร่วมพัฒนาที่เข้มแข็ง
๖. สามารถชอนรับ และมีความพึงพอใจ

การดำเนินงานของโรงเรียนหลังการประกาศจุดเน้น และภาพความสำเร็จ

ระยะที่ ๑ เริ่มต้น ค้นวิเคราะห์	
ระหว่างภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๓	ภาพความสำเร็จ ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๓
<ul style="list-style-type: none"> ● ทบทวน/สำรวจข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป สภาพครอบครัว - ข้อมูลสุขภาพ - ทักษะ ความสามารถพิเศษ - ความสนใจ/ความสนใจ ชุลเด่น ชุลด้อย - รูปแบบการเรียนรู้ ● วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของผู้เรียนแต่ละคน ● จัดกลุ่มผู้เรียนตามระดับความสามารถ/ความสนใจ/รูปแบบการเรียนรู้ ● กำหนดแผนผู้เรียนรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ● กำหนดกลยุทธ์/วิธีการพัฒนาผู้เรียน ● วางแผนพัฒนาจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ● กำหนดงาน/โครงการ/กิจกรรม ● มีแผนการ กำลัง คิดตาม ประเมินผล 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มีข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลครบถ้วน พร้อมใช้ ๒. มีแผนพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นที่ชัดเจน ปฏิบัติได้ ๓. มีฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งใน และ นอกห้องเรียนเพียงพอ ๔. มีตารางเรียนที่ยึดหยุ่นตามจุดเน้น ๕. มีกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน สัดส่วนเวลาเรียนโดยประมาณ ๗๐:๓๐
<ul style="list-style-type: none"> ● สำรวจ รวบรวม เลือกสรรแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการทั้งใน และนอกโรงเรียน ● จัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ● ออกรูปแบบตารางเรียนที่ยึดหยุ่น เอื้อต่อการออกแบบ หน่วยการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน ● แบ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้อุปกรณ์แบบการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น โดยใช้ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้ครอบคลุม เนื้อหาและกระบวนการ ● จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ทั้งในและ นอกห้องเรียน 	

ระยะที่ ๑ เริ่มต้น ค้นวิเคราะห์ (ต่อ)

ระหว่างภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๗	ภาคความสำเร็จ ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๗
<ul style="list-style-type: none"> ● ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลให้หลากหลาย เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐาน พัฒนาครื่องมือวัดและ ประเมินผลใหม่ประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ๖. มีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ครอบคลุมตามมาตรฐาน

ระยะที่ ๒ บันทึกประชุมการติดตาม

ระหว่างภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๘	ภาคความสำเร็จ ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๙
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ● เสริมสร้างประสบการณ์ผู้เรียน โดยให้เวลาและโอกาส ไปศึกษาด้านคว้าเพิ่มเติมตามความถนัดและความสนใจ จากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ นอกห้องเรียน เพื่อคัดเลือก การเรียนรู้ในลักษณะการสร้างชีวิตงาน โครงการ ฯลฯ ● จัดแสดงผลงานผู้เรียน ● จัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้อิสระต่อการจัด การเรียนรู้ของครุภู่สอน ● ติดต่อ ประสานงาน อำนวยความสะดวกในการใช้ แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน ● กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ● จัดสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ● จัดห้องเรียนอิสระต่อการเรียนรู้ โดยให้มีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเท ได้สะดวก สะอาด ปลอดภัย มีสื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน ● จัดกิจกรรมให้ ผู้บริหาร ครุ และนักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ ที่ดีต่อกัน ● ประสานความร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กร ท้องถิ่น ในการจัดแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> ๑. ผู้เรียนได้สำรวจ สืบสาน ทำโครงการ โครงการ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ๒. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน อย่างคุ้มค่า ๓. บรรยายcaselist อิสระต่อการเรียนรู้ทั้งในและ นอกห้องเรียน

ระยะที่ ๒ บันทึกประชุมการณ์ (ต่อ)

ระหว่างภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๘	ภาคความสำเร็จ ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๙
<ul style="list-style-type: none"> ● ประสานความร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร ท้องถิ่น ในการจัดแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ● ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรในท้องถิ่นทราบ ● เชิญผู้ปกครอง ชุมชน องค์การ ในท้องถิ่นมา มีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน 	๔. ชุมชนเข้าใจ ร่วมมือ สนับสนุนกิจกรรม การเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกให้ครูสร้าง/ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้เรียนรู้ สื่อ/นวัตกรรม ● ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้สื่อ นวัตกรรม ใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ● จัดทำทะเบียน สื่อ นวัตกรรม 	๕. ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้/สื่ออย่าง มีประสิทธิภาพ
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนระหว่างครุภักดิ์กันในโรงเรียน ● เมยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น ค่าสาระพัฒนา ● สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 	๖. มีการนำผลการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ระยะที่ ๓ สถานศักดิ์ความรู้

ระหว่างภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๘	ภาคความสำเร็จ ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๙
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครุภักษ์ในโรงเรียน/ เครือข่าย ● ครุนำผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปแก้ไข/ปรับปรุง/พัฒนา หน่วยการเรียนรู้/สื่อ นวัตกรรม ● ครุนำ หน่วยการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม ที่ปรับปรุง/พัฒนา ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 	๗. มีการนำผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นี้ไปใช้ใน การปรับปรุงกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน

ระยะที่ ๓ สถานศึกษาคุณภาพ (ต่อ)

ระหว่างภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๔	ภาคความสำเร็จ ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๕
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริม สนับสนุนให้ครุทำวิจัยในชั้นเรียน ครุรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนและผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนคือผู้บริหาร โรงเรียน ● ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครุนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไป พัฒนาต่อยอด 	๑. มีผลการวิจัยและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
<ul style="list-style-type: none"> ● ครุรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนคือผู้บริหาร โรงเรียน ● โรงเรียนรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วย หน่วยงานต้นสังกัด 	๒. มีรายงานผลความก้าวหน้าในการพัฒนาผู้เรียน
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ / เมยแพร์หน่วยการเรียนรู้ / สื่อ / นวัตกรรม ระหว่างครุด้วยกันในโรงเรียน ● ส่งเสริม สนับสนุนให้ครุนำผลการพัฒนาผู้เรียน / สื่อ / นวัตกรรม ไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ ● สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน / หน่วยงาน ชุมชน 	๓. มีการสร้างเครือข่าย/แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ระยะที่ ๔ นำสู่อิคุณภาพ

ระหว่างภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๕	ภาคความสำเร็จ ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๕
<ul style="list-style-type: none"> ● มีแผนการบริหารจัดการงาน/โครงการ/กิจกรรม การพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น ● มีนวัตกรรมการบริหาร นิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น ● มีผลการประเมินงาน/โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ตามจุดเน้น 	๑. มีนวัตกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามจุดเน้น
<ul style="list-style-type: none"> ● ครุรายงานผลการใช้/ปรับปรุง /พัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้น ● รวมรวม/จัดทำทะเบียนนวัตกรรม 	๒. มีนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้น

ระยะที่ ๔ นำสู่วิถีคุณภาพ (ต่อ)

ระหว่างภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๕	ภาคความสำเร็จ ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๕
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู สร้าง/พัฒนาเครื่องมือวัด ประเมินผลที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ ● สำรวจ รวบรวม ตรวจสอบและ จัดทำทะเบียน เครื่องมือ วัดและประเมินผล ● ครุทำวิจัยในชั้นเรียน ● มีผลการปรับปรุง พัฒนา งานวิจัยในชั้นเรียน ● นำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียน ● เพยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียนสู่เครือข่าย และ สาธารณะ 	<p>๗. มีเครื่องมือวัด/ประเมินผลการพัฒนาผู้เรียน ที่มีคุณภาพ</p> <p>๘. มีการเผยแพร่การวิจัยและผลการพัฒนาผู้เรียน</p>

ระยะที่ ๕ มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่

ระหว่างภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๕	ภาคความสำเร็จ ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๕
<ul style="list-style-type: none"> ● มีข้อมูลผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามชุดเนื้อหาทุกด้าน ● มีผลการประเมินความพึงพอใจของ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และบุนชัน ● จัดทำให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน บุนชัน ได้ร่วมกันสะท้อนแนวคิด ● ครุสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ครอบคลุม ทั้งด้านเนื้อหา กระบวนการ และเขตคดิ ทั้งในและนอก ห้องเรียน ● ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายด้วยการปฏิบัติจริง ทั้งในและนอกห้องเรียน จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความอนุญาตและความสนใจ 	<p>๑. ผู้เรียน เรียนรู้อย่างมีความสุข มีทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะตามชุดเนื้อหา</p> <p>๒. มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● ครุมีหน่วยการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ● ครุจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ 	<p>๓. ครุเป็นครุนีโออาชีพ</p>

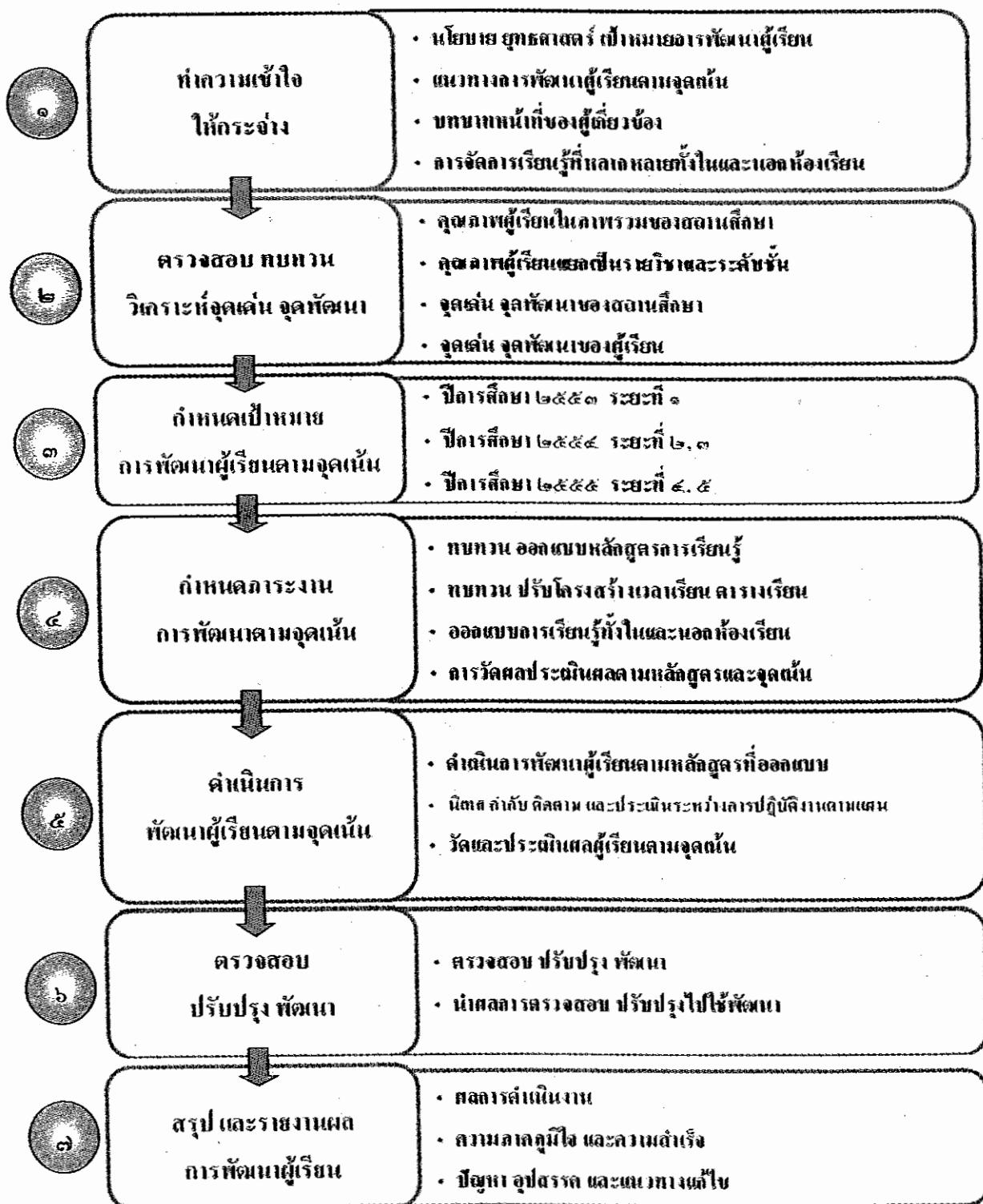
รายที่ ๔ มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ใหม่ (ต่อ)

ระหว่างภาคเรียนที่ ๒/๒๕๕๕	ภาคความสำเร็จ ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๕๕
<ul style="list-style-type: none"> ● ความสนใจของผู้เรียน ● ครุชัคการเรียนรู้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียนโดยใช้สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ● ครูมีผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ● ครูมีเครื่องมือ วิธีการ วัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และมีประสิทธิภาพ มีการวัดและประเมินผลคุณภาพ ผู้เรียนตามสภาพจริง ● ครูนำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน 	๓. ครูเป็นครูมืออาชีพ
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียนเพื่อให้ครูได้ เรียนรู้ร่วมกันและ ได้อ่องค์ความรู้ใหม่ ● ครูมีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น 	๔. โรงเรียนมีการจัดการความรู้
<ul style="list-style-type: none"> ● มีเครื่องข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน 	๕. มีเครื่องข่ายร่วมพัฒนาที่เข้มแข็ง
<ul style="list-style-type: none"> ● มีข้อมูลจากการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น ที่เชื่อถือได้ว่า ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี ● ประเมินความพึงพอใจการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ ศูนย์กลาง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ชุมชน 	๖. สามารถอนรับ และมีความพึงพอใจ

แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

การดำเนินการตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการขับเคลื่อนหลักสูตร และการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) สู่การปฏิบัติในสถานศึกษานั้น ครุเป็นบุคลากรสำคัญที่สุดในการดำเนินการในระดับห้องเรียนในการขัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังแผนภูมิ

แนวทางการปฏิบัติระดับสถานศึกษา

แนวทางการจัดตารางเรียน

ในการกำหนดตารางเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้น ควรปรับตารางเรียน ให้มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน บูรณาการตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

(ตัวอย่าง)

รูปแบบที่ ๑ การจัดตารางเรียน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

การจัดกิจกรรมทั้งใน - นอกห้องเรียน และบูรณาการตัวชี้วัดกับจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมในห้องเรียน					กิจกรรมนอกห้องเรียน	
วัน/เวลา	๐๙.๓๐ - ๐๖.๐๐ น.	๐๕.๐๐ - ๐๐.๐๐ น.	๑๐.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.	๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น.	๑๔.๐๐ -๑๕.๐๐ น.
จันทร์					กิจกรรมบูรณาการ ไทย คอมิค สังคม วิทย์ จุดเน้นการอ่าน-เขียน	กิจกรรมชุมนุม/ ชมรม (ทักษะชีวิต)
อังคาร					และการคิด การสื่อสาร	
พุธ	กิจกรรม โภชนา กิจกรรม แนะนำ ข่าวและ เหตุการณ์	ไทย – คอมิค	สังคม วิทย์ สุขศึกษา	กิจกรรมบูรณาการ อุก塞ือ/ข่าวชาด บ้าเพ็ญประ ไอยชน์ กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์และจุดเน้นทักษะการคิด แก้ปัญหา ทักษะชีวิตและจิตสาธารณะ	กิจกรรมบูรณาการ สุขศึกษา พลศึกษา ศิลปะ ดนตรี และทักษะชีวิต	
พฤหัสบดี			ภาษา ต่างประเทศ	กิจกรรมบูรณาการการ งานอาชีพ และ เทคโนโลยี และ ภาษาต่างประเทศ และ จุดเน้นทักษะการคิด แก้ปัญหา และ การสื่อสาร	การพัฒนาลักษณะ นิสัย กีฬา ดนตรี ศิลปะ และ สุนทรียภาพ และจุดเน้น ทักษะชีวิต	
ศุกร์			ประวัติศาสตร์			

หมายเหตุ

ภาคเช้า จัดการเรียนรู้ ก่อรุ่มสาระการเรียนรู้ (หลัก)

ภาคบ่าย จัดการเรียนรู้บูรณาการตัวชี้วัดและจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน

(ตัวอย่าง)

รูปแบบที่ ๒ การจัดตารางเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓
การจัดกิจกรรมใน - นอกห้องเรียนและบูรณาการตัวชี้วัดกับจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมในห้องเรียน					กิจกรรมนอกห้องเรียน	
วัน/เวลา	๐๕.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.	๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ น.	๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.		๑๓.๐๐ -๑๔.๐๐ น.	๑๔.๐๐ -๑๕.๐๐ น.
จันทร์	ไทย	คณิต			กิจกรรมบูรณาการ ไทย คณิต สังคม วิทยา จุดเน้นการอ่าน-เขียนและ การคิด การสื่อสาร	กิจกรรมชุมนุม/ ชนวน (ทักษะชีวิต)
อังคาร	ไทย	คณิต	การเรียนรู้ เนื้อหาตาม กลุ่มสาระ อื่นๆ		กิจกรรมบูรณาการ ลูกเสือ/ ขุวากชาด บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์และจุดเน้นทักษะการคิดแก้ปัญหา ทักษะชีวิตและจิตสาธารณะ	
พุธ	ไทย	คณิต			กิจกรรมลูกเสือ/นศนร. / ฯลฯ /บำเพ็ญประโยชน์	กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์
พฤหัสบดี	ไทย	คณิต			กิจกรรมบูรณาการด้านลักษณะนิสัย การกีฬา คนครี ศิลปะ และสุนทรียภาพ	
ศุกร์	ไทย	คณิต			กิจกรรมบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ (โครงการ/การสำรวจ/กิจกรรมภาคปฏิบัติทั้งใน และนอกห้องเรียน)	